

Tizennyolc év a sclerosis multiplex szorításában

Az első rész tartalma: Az 1953-ban született férfi beteg 1986 tavaszán észlelt először alsó végtagi érzészavarokat. A spontán megszűnő tünetek a következő év februárjában látászavarral és szédüléssel kombinálva újra jelentkeztek. Átmeneti javulást követően egy veseköves epizód után 1987 nyarára már súlyosabb szédüléssel, mozgáskoordinációs zavarok is megjelentek. A szegedi klinika átmeneti helyhiánya miatt neurológiai kivizsgálásra egy másik vidéki város kórházába utalták.

Második rész: A kivizsgálás

1987 júniusában, egy szerda délelőtt érkeztem meg abba a vidéki városba, amelynek kórházába kivizsgálásra irányítottak. Az állomásra befutó vonat kerekeire szoruló féktuskók csikorgása valahol mélyen a tudatomban tiltakozó sikolyként visszhangzott: Mit keresek itt? Miért történik ez velem? Életemben először éreztem magam igazán elvágva a családomtól. Akkor még nemcsak a laikusok, az orvostudomány is jóval kevesebbet tudott a betegségről, amelyre tüneteim és a könyveimben olvasottak alapján gyanakodtam. A tolóközi képe vissza-visszatérő vízióként árnyékolta be tudatom szűkülő szemhatárát. Félttem.

A kórházban az anamnézis felvétele és az első vizsgálat után megkérdeztem a doktornőt, szerinte mi lehet a bajom.

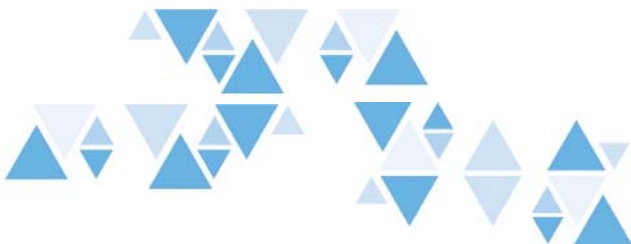
– Visszakérdezek: maga szerint mi a baja? – válaszolta.

A nyelvem hegyén volt a két szó, de nem mertem kimondani: sclerosis multiplex. Úgy tettem, mint egy gyerek, aki elbújik a levelek mögé, s mivel a szemem előtt lévő tárgy takarja a látóterében a távolabbról szemlélődőt, azt hiszi, őt sem látják.

– Szerintem... neurózis – feleltem.

– Hát... hogy is magyarázzam? A legrosszabbak mindig a félművelt betegek – mosolyodott el halványan a doktornő. – Szerintem magának bizonyos okok miatt testszerte ideggyulladásai lobbannak fel. De majd meglátjuk, melyikönknek lesz igaza – zárta le a beszélgetést.

A lumbálpunkció nem éppen szívderítő élményére másnap, csütörtök délelőtt került sor. Utána szigorúan feküdni kellett. Rám parancsoltak, ha fájni kezd a fejem, azonnal szóljak, kapok fájdalomcsillapítót. Pénteken délután kezdett el kaparászni valahol hátul a fejemben a fájdalom, ezt jeleztem a nővérnek. A fájdalomcsillapítóban, amit kaptam, valamennyi koffein is volt. A kezdődő fájdalom hamar eltűnt, de ahogy a könyökömre dőlve olvastam, hirtelen különös, fóbiás érzés fogott el. Szédültem, és úgy éreztem, a szívverésem is kihagy. A hipochonder ösztönös mozdulatával kaptam a csuklómhoz. Először – miközben valami megmagyaráz-

hatatlan, egyre fokozódó rémület kerített a hatalmába – nem tudtam a pulzusomat kitapintani. Mire megtaláltam, addigra egyre gyorsuló érverést éreztem. A fokozódó, akaratomtól független, undorító félelem szinte megbénított, ugyanakkor először az alsó végtagjaim, majd az egész testem reszketni kezdett, mint akit ráz a hideg. Akkor találkoztam először a lelki kín testi manifesztációjával, a pánikrohammal. Egy darabig túrtem és megpróbáltam úrrá lenni a Dante poklából kimaradt érzéssel, aztán kimentem az ügyeletes nővérhez, hogy segítséget kérek. Addigra már a fejem is úgy reszketett, mint egy kínai porcelánfigura enyhe földrengésben. Felkísértek a belgyógyászati osztályra, hogy egy EKG-t készítsenek. Az ügyeletes doktornő a liftben faggatott: mitől félek? Nem tudtam rá pontos választ adni. A rémületem alaktalan volt – talán azt éltem át, hogy „most meghalok”.

Az EKG csak a szapora szívritmust regisztrálta mint rendellenességet. Újra visszakísértek a neurológiára. Kaptam egy fél Seduxen injekciót, ez annyit enyhített a tüneteimen, hogy nehezen, verejtékezve, fel-fel riadva, de el tudtam aludni.

A hétvége kétségek között telt el. Mi okozhatta a rosszuléteimet, és mi lett a liquor-vizsgálat eredménye? Hétfőn délelőtt, a vizit után üveges tekintettel járkáltam föl-alá a folyosón, amikor a kezelő orvosnőm megsajnál és odasúgta: – Nyugodjon meg, negatív lett az eredménye!

A megnyugvás azonban csak rövid ideig tartott. A másnapi vizit után a főorvosnő is megvizsgált, és közölte, egyelőre még nem engednek haza, további megfigyelésre bent tartanak. Sőt, kapok egy vénásinjekció-kúrát is...

A következő napjaimat a délelőttönkénti Calcium-sandosten injekciók és a gyötrő kétségek hatá-

rozták meg. Ha negatív az eredményem, miért nem engednek haza? Miért kapom az injekciókat? Mit akarnak még vizsgálni?

A több mint két hétig tartó hospitalizáció végére a szorongásos rohamaim rögzültek, és ezzel párhuzamosan masszív depressziós állapot alakult ki bennem. Utoljára, péntek délután, átküldtek egy idős pszichiáternőhöz, aki végighallgatta elcsukló hangon előadott panaszaimat családi, munkahelyi problémáimról, a kórházi kivizsgálással kapcsolatos kételyeimről, majd mély együttérzéssel a hangjában így szólt:

– Nyugodjon meg, fiatalember. Önnek sürgősen, otthoni környezetben, pszichiáter segítségével történő gyógykezelésre van szüksége. A gyógyulása hosszú lesz, de meg fog gyógyulni...

A részvételtjes szavak már későn érkeztek. A startpisztoly már eldőrdült. Kétségbeesés tombolt bennem: csak arra tudtam gondolni, hogy vagy olyan betegségem van, amitől rövidesen megbénulok, vagy egy életre eljegyeztem magam a neurózissal.

Az osztályra visszaérkezve a kétségbeesés az öngyilkosság gondolatáig fokozódott bennem, amelyből csak az orvosi szobából kihallatszó írógép pötyögése zökkentett ki. Az utolsó esélyt akartam magamnak megadni azzal, hogy bekopogtam és elviselhetetlen feszültségérzetemre hivatkozva segítséget kértem az ott dolgozó fiatal orvosnőtől.

Arra már nem is igen emlékszem, mit kaptam, csak azt tudom, másnap reggel sírógörccsel ébredtem. A nővérek azzal vigasztaltak, hogy az idős doktornő jelentése alapján leállítják az eddigi kezelésem, és már aznap haza is engednek. Valamennyire megnyugodtam: úgy tűnt, a számomra rémálommá vált valóság – legalábbis egyelőre – véget ért.

A vonattal azonban csak a várost sikerült otthagynom: félelmeim, szorongásaim, a rosszuléteim és a szervezetemben akkor már működő önpusztító folyamat velem jöttek.

*Következik: Harmadik rész: Újra otthon.
A reszocializáció*